

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/52/2019
Identifikačné číslo spisu: 5116221566
Dátum vydania rozhodnutia: 17.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5116221566.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Bc. A. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. Y. P. XXXX/X, XXX XX L., zastúpeného Advokátska kancelária Mrázovský & partners, s.r.o., so sídlom Mariánske námestie 2, 010 01 Žilina, IČO: 36 855 278, proti žalovanému: SOAR, spol. s r.o., so sídlom Pri Rajčianke 49, 010 01 Žilina, IČO: 36 380 041, zastúpenému RASLEGAL, s. r. o., so sídlom Mostová 2, 811 02 Bratislava - Staré mesto, IČO: 36 855 561, v konaní o určenie neplatnosti rozhodnutia spoločníka pri výkone právomocí valného zhromaždenia, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 7. februára 2019, č. k. 14Cob/144/2018-327, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 7. februára 2019, č. k. 14Cob/144/2018-327 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 11.05.2018, č. k. 38Cb/221/2016-266 v znení s opravným uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 15.05.2018, č. k. 38Cb/221/2016-293 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina rozsudkom zo dňa 11.05.2018, č. k. 38Cb/221/2016-266 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 15.05.2018, č. k. 38Cb/221/2016-293, ako súd prvej inštancie, žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd poukázal na žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd určil, že rozhodnutie jediného spoločníka žalovaného z 25.05.2016, ktorým jediný spoločník rozhodol o rozdelení zisku z hospodárenia žalovaného za rok 2008 vo výške 1.002.615,76 € tak, že zisk z hospodárenia za rok 2008 žalovaný rozdeľuje a jedinému spoločníkovi žalovaného vypláca podiel na zisku vo výške 1.000.000,- € v lehote do 30.05.2016 a zisk z hospodárenia za rok 2008 vo výške 2.615,76 € sa ponechá na účte nerozdeleného zisku a nerozdelenej straty minulých rokov a o rozdelení zisku z hospodárenia žalovaného za rok 2009 vo výške 1.215.710,34 € tak, že zisk z hospodárenia za rok 2009 žalovaný rozdeľuje a jedinému spoločníkovi žalovaného bude vyplatnený podiel na zisku vo výške 1.000.000,- € v lehote do 30.06.2016, ku ktorému sa započíta pohľadávka žalovaného voči

jedinému spoločníkovi, ktorá vznikla z nevyplatenia kúpnej ceny spoločníkom vo výške 8.000,- € v zmysle kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 20.05.2016 a zisk z hospodárenia za rok 2009 vo výške 215.710,34 € sa ponechá na účte nerozdeleného zisku a nerozdelenej straty minulých rokov, je neplatné.

3. Okresný súd s prihliadnutím na úpravu Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a Zákona o konkurze a reštrukturalizácii konštatoval, že predmetom konania bola žaloba o určenie neplatnosti rozhodnutia jediného spoločníka žalovaného Z. S. pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia zo dňa 25.05.2016 v časti, v ktorej Z. S. ako jediný spoločník rozhodol o rozdelení dosiahnutého zisku z hospodárenia spoločnosti za rok 2008 vo výške 1.002.615,76 €, a v časti, v ktorej rozhodol o rozdelení dosiahnutého zisku z hospodárenia spoločnosti za rok 2009 vo výške 1.215.710,34 €.

4. Súd prvej inštancie konštatoval, že aktívna legitimácia žalobcu na podanie žaloby vyplýva z ust. § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka, keď podľa výpisu z obchodného registra je žalobca od 02.06.2016 jediným spoločníkom žalovaného a od 03.06.2016 je konateľom žalovaného. Ak žalobca na pojednávaní uvádzal, že svoju aktívnu legitimáciu odvodzuje z postavenia spoločníka obchodnej spoločnosti žalovaného, je potrebné aj naplnenie podmienky v zmysle ust. § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka, a to možnosť obmedzenia práv spoločníka v dôsledku porušenia zákona, spoločenskej zmluvy alebo stanov. Naplnenie tejto podmienky odôvodňoval žalobca tým, že bol ukrátený na svojich právach, najmä na práve na vyplatenie zisku, keď nárok na podiel zo zisku vyplýva spoločníkovi z ust. § 123 ods. 1 Obchodného zákonníka.

5. Ďalej okresný súd konštatoval, že bola zachovaná lehota na podanie žaloby o určenie neplatnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka, a to tri mesiace od prijatia uznesenia valného zhromaždenia, keď rozhodnutie bolo prijaté dňa 25.05.2016 a posledným dňom na podanie žaloby tak bol deň 25.08.2016, kedy bola žaloba žalobcu na súde podaná. Bola naplnená tiež podmienka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného (§ 131 ods. 3 Obchodného zákonníka), pričom zároveň bol rozhodnutím jediného spoločníka určený zástupca spoločnosti Mgr. S. K.. Okresný súd pre úplnosť doplnil, že žalobou o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia možno napadnúť aj rozhodnutie jediného spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia. Okresný súd bol pritom v konaní viazaný žalobcom vymedzenými dôvodmi neplatnosti napadnutého rozhodnutia pre jeho rozpor so zákonom, a to ust. § 725 Občianskeho zákonníka (ďalej aj len „OZ“), ust. § 56a v spojení s § 265 Obchodného zákonníka, ust. § 123 ods. 2 v spojení s § 179 ods. 4 Obchodného zákonníka a ust. § 228 ods. 1, § 239 a § 240 Trestného zákona.

6. Okresný súd sa zaoberal dôvodmi neplatnosti predmetného rozhodnutia v rozsahu vymedzenom v žalobe, keď žalobca sa domáhal vyslovenia neplatnosti rozhodnutia len v bodoch 2 a 3, ktorými bolo rozhodnuté o rozdelení zisku z hospodárenia spoločnosti za roky 2008 a 2009. K poukazu žalobcu na to, že rozhodnutím zo dňa 25.05.2016 Z. S. rozhodol ako jediný spoločník o tých istých otázkach, o ktorých už rozhodol dňa 06.04.2016, uviedol okresný súd, že obsahom rozhodnutia zo 06.04.2016 bolo schválenie riadnej individuálnej účtovnej závierky spoločnosti za rok 2015 a rozhodnutie o prevedení zisku za rok 2015 na účet nerozdeleného zisku minulých rokov. Pokiaľ predmetom napadnutého rozhodnutia z 25.05.2016 bolo aj opätovné schválenie individuálnej účtovnej závierky spoločnosti žalovaného za rok 2015, tak v tejto časti sa žalobca vyslovenia neplatnosti rozhodnutia nedomáhal. Rozdelenie dosiahnutého zisku z hospodárenia spoločnosti žalovaného za roky 2008 a 2009 nebolo predmetom skoršieho rozhodnutia jediného spoločníka pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia zo dňa 06.04.2016 a pokiaľ žalobca poukazoval na to, že o zisku za roky 2008 a 2009 už bolo v minulosti rozhodnuté tak, že sa prevádza na účet nerozdeleného zisku minulých rokov, tak s týmto tvrdením sa okresný súd nestotožnil. Podľa okresného súdu nie je vylúčené, aby, hoci už bolo skôr rozhodnuté, že zisk sa rozdeľovať nebude, bolo neskorším rozhodnutím valného zhromaždenia rozhodnuté o rozdelení zisku a o vyplatení podielu na zisku, tak ako to vyplýva z ust. § 123 ods. 2 v spojení s § 179 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka.

7. K procesnej obrane žalovaného okresný súd uviedol, že žalovaný s dôvodnosťou argumentácie žalobcu súhlasil a jeho nárok na vyslovenie neplatnosti rozhodnutia z 25.05.2016 uznával. Žalobca preto

vychádzal z ust. § 151 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné, a preto na pojednávaní žalobca nenavrhol doplnenie dokazovania nad rámec listín, ktoré sú obsahom spisového materiálu, a netrval na ďalších dôkazných návrhoch, ktoré boli pôvodne v žalobe označené. Okresný súd uviedol, že nespornosť skutkových tvrdení žalobcu bola daná postojom žalovaného, ktorý je obchodnou spoločnosťou, v ktorej žalobca od 02.06.2016 je výlučným spoločníkom a od 03.06.2016 je jediným konateľom. Je preto zrejmé, že aj rozhodnutie spoločníka urobené pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia žalovaného z 25.05.2017, ktorým bol určený zástupca spoločnosti na zastupovanie v prejednávanej veci, bolo prijaté práve žalobcom. Nespornosť skutkových tvrdení žalobcu ako dôsledok postoja žalovaného sa podľa okresného súdu netýka vzájomných vzťahov medzi žalobcom v postavení spoločníka a konateľa žalovaného a žalovaným, ale vzájomných vzťahov medzi žalobcom a treťou osobou, ktorá nie je stranou v konaní, a to Z. S. ktorý bol od 13.05.2003 do 01.06.2016 jediným spoločníkom obchodnej spoločnosti žalovaného a zároveň od 13.05.2013 do 02.06.2016 jediným konateľom žalovaného, ktoré vzťahy mali byť založené v ústnej forme uzatvorenou príkaznou zmluvou, ktorej predmetom mala byť správa obchodného podielu žalobcu v spoločnosti žalovaného.

8. Okresný súd vzájomný vzťah medzi žalobcom a bývalým spoločníkom žalovaného Z. S., tak ako ho žalobca popísal v žalobe, podľa ktorého mal menovaný pre žalobcu na jeho účet spravovať obchodný podiel spoločnosti žalovaného, nepovažoval za štandardný. Z výpisu z obchodného registra vyplýva, že od 13.05.2003 bol výlučným vlastníkom obchodného podielu Z. S., ktorý tak mal do 01.06.2016 postavenie výlučného spoločníka obchodnej spoločnosti žalovaného. Obchodný zákonník inštituuje správu obchodného podielu osobou zapísanou v obchodnom registri ako spoločník obchodnej spoločnosti, vo vlastnom mene, ale na účet inej osoby, ktorá by mala byť skutočným majiteľom obchodného podielu, nepozná. Obchodný zákonník pripúšťa vlastníctvo obchodného podielu viacerých osôb, ktoré práva z tohto podielu vykonávajú prostredníctvom spoločného zástupcu, a pozná tiež inštitút tichého spoločníka. Žalobca neidentifikoval žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by sa mal už v roku 2003 stať skutočným vlastníkom obchodného podielu.

9. Okresný súd nepovažoval za sporné, že v období do 01.06.2016 bol jediným spoločníkom spoločnosti žalovaného Z. S., ktorý tak bol oprávnený vykonávať všetky práva a povinný plniť všetky povinnosti v zmysle Obchodného zákonníka, ktoré sú s vlastníctvom obchodného podielu spojené, vrátane výkonu pôsobnosti valného zhromaždenia v zmysle ust. § 132 ods. 1 Obchodného zákonníka, s pôsobnosťou vymedzenou v ust. § 125 ods. 1 Obchodného zákonníka, vrátane rozhodovania o rozdelení zisku. Nie je preto možné stotožniť sa s tvrdením žalobcu, že už od momentu vstupu Z. S. do spoločnosti bol žalobca „skutočným vlastníkom“ obchodného podielu v spoločnosti žalovaného. Uvedené nepreukazujú ani plné moci z 25.10.2005 a 13.11.2006, kedy navyše z neskôr udelenej plnej moci z 13.11.2006 vyplýva, že žalobca mal postavenie riaditeľa spoločnosti žalovaného. Ani zmenka vystavená žalovaným dňa 06.10.2014, avalovaná Z. S., nemôže podľa okresného súdu potvrdzovať dohodu o dočasnej správe majetku žalobcu medzi žalobcom a Z. S..

10. Okresný súd ďalej konštatoval, že z tvrdení žalobcu a listinných dôkazov vyplýva, že dňa 06.10.2014 bola medzi Z. S. ako prevádzajúcim a žalobcom ako nadobúdateľom uzatvorená Zmluva o prevode obchodného podielu, predmetom ktorej bol prevod 100%-ného obchodného podielu Z. S. na žalobcu. Podľa tvrdení žalobcu nebolo kauzou uzatvorenia tejto zmluvy bezprostredné dosiahnutie zmeny v osobe spoločníka obchodnej spoločnosti žalovaného, ale v nadväznosti na popísané vzájomné vzťahy medzi žalobcom a Z. S. pri údajnej správe obchodného podielu, „prípád nepredvídaných okolností, ktoré mohli nastať bez vôle žalobcu alebo Z. S.“, aby táto zmluva umožnila žalobcovi nastoliť právny stav totožný so stavom skutkovým. Uvedenému nasvedčuje aj skutočnosť, že žalobca inicioval proces zápisu zmeny v osobe spoločníka v obchodnom registri až potom, ako sa dozvedel o protiprávnosti konania Z. S., ktoré malo spočívať v prijatí rozhodnutia o rozdelení zisku a ku ktorému malo dôjsť v rozpore s príkazmi žalobcu, resp. bez jeho súhlasu. Žalobca zároveň uvádzal, že spolu s uzatvorením Zmluvy o prevode obchodného podielu dňa 06.10.2014 uzatvoril s Z. S. v ústnej forme príkaznú zmluvu, predmetom ktorej bola správa obchodného podielu do času, kým zmena na podklade uzatvorenej zmluvy nebude zapísaná v obchodnom registri.

11. Podľa okresného súdu došlo uzatvorením Zmluvy o prevode obchodného podielu k vzniku záväzkovoprávneho vzťahu medzi žalobcom a Z. S. a keďže predmetom prevodu bol väčšinový obchodný podiel v obchodnej spoločnosti žalovaného, tak v zmysle ust. § 115 ods. 10 Obchodného zákonníka nastali účinky prevodu väčšinového obchodného podielu na žalobcu až zápisom do obchodného registra. Nebolo preto možné, aby medzi žalobcom a Z. S. po uzatvorení Zmluvy o prevode obchodného podielu bola v ústnej forme uzatvorená príkazná zmluva, predmetom ktorej mala byť správa obchodného podielu žalobcu v spoločnosti žalovaného, nakoľko na základe uzatvorenej Zmluvy o prevode obchodného podielu sa žalobca nestal majiteľom obchodného podielu, ale týmto bol až do 01.06.2016 Z. S., ktorý dovtedy naďalej disponoval všetkými právami a povinnosťami spoločníka, vrátane práva vykonávať pôsobnosť valného zhromaždenia a v rámci jeho pôsobnosti rozhodnúť aj o rozdelení zisku. Ak by Z. S. porušil akékoľvek povinnosti, ktoré mu vyplývali zo Zmluvy o prevode obchodného podielu alebo aj z ústnej príkaznej zmluvy, ktorej existencia však v konaní nebola bezpochyby preukázaná, mohlo by to zakladať zodpovednosť Z. S. za škodu spôsobenú jeho konaním žalobcovi, avšak nie dôvod na vyslovenie neplatnosti napadnutého rozhodnutia zo dňa 25.05.2016 pre rozpor s ust. § 725 Občianskeho zákonníka.

12. Okresný súd za dôvodnú nepovažoval ani argumentáciu žalobcu ohľadom neplatnosti rozhodnutia z 25.05.2016 pre rozpor s ust. § 56a a § 265 Obchodného zákonníka, kedy podľa vyjadrení žalobcu mal Z. S. vykonávať práva spoločníka zneužívajúcim spôsobom na úkor žalobcu ako nadobúdateľa stopercentného obchodného podielu a v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Okresný súd predovšetkým uviedol, že nie sú pravdivé tvrdenia žalobcu, že nadobudol obchodný podiel na základe Zmluvy o prevode obchodného podielu zo dňa 06.10.2014, nakoľko účinky tejto zmluvy nastali až zápisom do obchodného registra ku dňu 02.06.2016.

13. Porušenie povinností Z. S. podľa tejto zmluvy by zakladalo záväzkovoprávnu zodpovednosť voči žalobcovi v dôsledku porušenia povinností z existujúceho záväzkovoprávneho vzťahu, avšak dôsledkom takého konania nemôže byť rozpor prijatého rozhodnutia zo dňa 25.05.2016 s ust. § 56a, resp. § 265 Obchodného zákonníka. Súd prvej inštancie zdôraznil, že dôsledkom rozporu s ust. § 265 Obchodného zákonníka nie je neplatnosť takéhoto výkonu práva, ale len skutočnosť, že takýto výkon práva nepožíva právnu ochranu, t. j. že sa ho nemožno úspešne domáhať súdnou cestou. Prijatie rozhodnutia z 25.05.2016 Z. S. nemožno považovať ani za zneužitie práv spoločníka v zmysle zneužitia väčšiny alebo menšiny hlasov podľa § 56a Obchodného zákonníka, keď toto ustanovenie primárne rieši vzťahy vo vnútri spoločnosti medzi spoločníkmi navzájom, resp. medzi spoločnosťou a spoločníkmi, avšak nie vo vzťahu k tretím osobám stojacim mimo obchodnej spoločnosti. Dokazovaním nebolo preukázané, že by prijatím rozhodnutia o rozdelení zisku za roky 2008 a 2009 Z. S. ako jediným spoločníkom došlo k zneužitiu jeho postavenia na úkor žalobcu ako nadobúdateľa obchodného podielu na základe zmluvy o jeho prevode z 06.10.2014, nakoľko takýto dôvod jeho konania pri prijímaní rozhodnutia z 25.05.2016 bol výlučne založený na jednostranných skutkových tvrdeniach žalobcu. Ak by aj konanie Z. S. bolo v rozpore s prehláseniami, ktoré uviedol v bodoch 4.5, 4.7 a 4.8 Zmluvy o prevode obchodného podielu, tak by táto otázka mohla byť posudzovaná výlučne v rovine porušenia povinností Z. S. z existujúceho záväzkovoprávneho vzťahu medzi ním a žalobcom.

14. Žalobca ďalej namietal rozpor napadnutého rozhodnutia z 25.05.2016 s ust. § 123 ods. 2 v spojení s § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka s poukazom na skutočnosť, že dňa 30.04.2016 sa stala splatnou vlastná zmenka spoločnosti na sumu 7.500.000,- €, ktorej súčasným majiteľom je Mgr. S. N.. Zmenku v mene spoločnosti podpísal vtedajší konateľ spoločnosti Z. S., ktorý túto zároveň ako fyzická osoba avaloval, a teda nepochybne o záväzku spoločnosti vedel. Napadnutým rozhodnutím z 25.05.2016 bolo rozhodnuté o vyplatení podielu na zisku v celkovej sume 2.000.000,- € a rozhodnutie o vyplatení podielu na zisku bolo prijaté v čase, kedy bol splatný nárok zo zmenky. Podľa žalobcu tak rozhodnutie o vyplatení takéhoto podielu na zisku mohlo mať za následok úpadok žalovaného v zmysle § 3 ods. 1 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“), okrem prípadu, ak by sa spoločnosť žalovaného nenachádzala v úpadku už pred prijatím tohto rozhodnutia. Obchodné imanie žalovaného bolo podľa účtovnej závierky za rok 2015 vo výške 5.063.784 € a s prihliadnutím na ďalšie záväzky by

záväzok vo výške 2.000.000 € nepochybne spôsobil úpadok žalovaného, pokiaľ tento už v čase prijatia rozhodnutia netrval. Okresný súd uviedol, že spoločnosť s ručením obmedzeným môže rozhodnúť o vyplácaní podielov na zisku iba v prípade, ak sú splnené kumulatívne usporiadané podmienky vyplývajúce z ust. § 123 ods. 2 v spojení s § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka. Spoločnosť môže rozdeliť vždy len čistý zisk znížený o prídely do rezervného fondu, prípadne ďalších fondov, ktoré spoločnosť vytvára, a o neuhradenú stratu z minulých období a zvýšený o nerozdelený zisk z minulých období a iné vlastné zdroje, ak tým s prihliadnutím na všetky okolnosti nespôsobí svoj úpadok, pričom rozdelenie, resp. vyplatenie zisku nemusí byť jedinou alebo bezprostrednou príčinou úpadku, ale musí platiť, že v prípade, ak by sa zisk nebol vyplatil, k úpadku by nebolo došlo. Z hľadiska príčinnej súvislosti preto musí platiť, že úpadok spoločnosti by nenastal, ak by k vyplateniu zisku nedošlo a zároveň vlastné imanie zistené podľa schválenej riadnej účtovnej závierky je alebo by bolo v dôsledku rozdelenia zisku nižšie ako hodnota základného imania spolu s rezervným fondom, prípadne ďalšími fondmi vytváranými spoločnosťou, ktoré sa podľa zákona alebo stanov nesmú použiť na plnenie spoločníkom, znížená o hodnotu nesplateného základného imania, ak táto hodnota ešte nie je zahrnutá v aktívach uvedených v súvahe podľa osobitného zákona.

15. Žalobca vo veci netvrdil, že by došlo k porušeniu ust. § 179 ods. 3 Obchodného zákonníka a rovnako netvrdil naplnenie druhej kumulatívnej podmienky v zmysle § 179 ods. 4 Obchodného zákonníka, do ktorej je premietnutá zásada zachovania vlastného imania spoločnosti minimálne vo výške základného imania spolu s rezervnými fondmi. Žalobca v konaní výlučne tvrdil, že s prihliadnutím na závery účtovnej závierky z roku 2015, s prihliadnutím na existujúci zmenkový záväzok spoločnosti vo výške 7.500.000,- € a ostatné záväzky žalovaného, by ďalší záväzok vo výške 2.000.000,- € nepochybne spôsobil úpadok žalovaného, ak už tento v čase prijatia rozhodnutia netrval. Žalobca vyjadroval presvedčenie, že rozhodnutie o vyplatení podielu na zisku mohlo mať za následok úpadok žalovaného, avšak na preukázanie uvedených tvrdení nepredložil žiadne dôkazné prostriedky. Vo vzťahu k tvrdenému rozporu napadnutého rozhodnutia s ust. § 123 ods. 2 a § 179 ods. 4 Obchodného zákonníka predložil v konaní dôkazné prostriedky žalovaný, a to vyjadrenie auditorskej spoločnosti Boržík & partners, s.r.o., k prevereniu testu platobnej schopnosti a testu predĺženia žalovaného, zo záverov ktorého vyplýva, že záväzky žalovaného v čase prijatia rozhodnutia zo dňa 25.05.2016 a vyplatenia podielu na zisku dňa 30.05.2016 prevyšovali jeho majetok, čo znamená, že žalovaný bol v okamihu rozhodnutia o vyplatení zisku a vyplatenia podielu na zisku v predĺžení v zmysle ZKR a vyplatením podielov na zisku bol v spoločnosti prehĺbený úpadok. Ďalším dôkazným prostriedkom predloženým v konaní žalovaný bol znalecký posudok č. 37/2017, vypracovaný Výskumným ústavom riadenia hodnoty podniku, s.r.o., so sídlom v Bratislave.

16. Okresný súd uviedol, že ZKR definuje dve formy úpadku dlžníka, a to platobnú neschopnosť alebo predĺženie, ktoré následne definuje v ust. § 3 ods. 2 a 3. V zmysle tejto úpravy je platobne neschopný ten, kto nie je schopný plniť 30 dní po lehote splatnosti aspoň dva peňažné záväzky viac ako jednému veriteľovi. Zo znaleckého posudku č. 37/2017 plynie, že žalovaný ku dňu prijatia napadnutého rozhodnutia 25.05.2016 bol platobne schopný, t. j. nebol vo forme úpadku v zmysle platobnej neschopnosti podľa § 3 ods. 2 ZKR Záväzky po splatnosti 30 a viac dní žalovaného k uvedenému dňu boli v sume 513.984,- €, krytie záväzkov bolo na úrovni 5.174.590,- €, z čoho vyplýva, že finančný majetok prevyšoval záväzky žalovaného o 4.660.605,- €. Prijatím rozhodnutia o vyplatení podielu na zisku v sume 2.000.000,- € preto nemohol byť spôsobený úpadok žalovaného vo forme platobnej neschopnosti. Pokiaľ ku dňu 30.05.2016, kedy došlo k vyplateniu podielu na zisku v sume 1.000.000,- €, už bola spoločnosť žalovaného v úpadku vo forme platobnej neschopnosti, kedy výška záväzkov bola 8.021.662,- € a krytie záväzkov bolo na úrovni 4.054.620,- €, v dôsledku čoho záväzky spoločnosti prevyšovali jej finančný majetok o 4.660.605,- €, nemožno konštatovať, že práve vyplatením podielu na zisku s prihliadnutím na všetky okolnosti spoločnosť spôsobil svoj úpadok vo forme platobnej neschopnosti, resp. pokiaľ by aj bola daná príčinná súvislosť medzi vyplatením podielu na zisku v sume 1.000.000,- € a úpadkom spoločnosti žalovaného vo forme platobnej neschopnosti, dôsledkom tejto skutočnosti by nebola neplatnosť napadnutého rozhodnutia z 25.05.2016 v zmysle ust. § 131 OBZ pre rozpor s ust. § 123 ods. 2 v spojení s § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka, ale primárne povinnosť spoločnosti nevyplatiť podiel na zisku v zmysle rozhodnutia z 25.05.2016, resp. následná povinnosť

spoločníka vrátiť spoločnosti podiel na zisku vyplatený v rozpore s týmito ustanoveniami, ako dôsledok vyplývajúci z ust. § 123 ods. 4 Obchodného zákonníka.

17. Prvoinštančný súd ďalej konštatoval, že druhou formou úpadku dlžníka je v zmysle ZKR predĺženie, keď predĺženým je ten, kto je povinný viesť účtovníctvo podľa osobitného predpisu, má viac ako jedného veriteľa a hodnota jeho záväzkov presahuje hodnotu jeho majetku. V zmysle znaleckého posudku č. 37/2017 bola spoločnosť žalovaného predĺžená tak ku dňu prijatia napadnutého rozhodnutia zo dňa 25.05.2016, ako aj ku dňu vyplatenia podielu na zisku Z. S. v sume 1.000.000,- € dňa 30.05.2016. Ku dňu 25.05.2016 hodnota záväzkov žalovaného prevyšovala hodnotu majetku o 2.301.095,- € a za danej situácie tak nemožno konštatovať príčinnú súvislosť medzi prijatím napadnutého rozhodnutia z 25.05.2016 a úpadkom žalovaného vo forme predĺženia, nakoľko spoločnosť žalovaného bola ku dňu 25.05.2016 predĺžená už pred prijatím napadnutého rozhodnutia o rozdelení zisku. Prijatím tohto rozhodnutia tak nemohol byť s prihliadnutím na všetky okolnosti spôsobený úpadok žalovaného vo forme predĺženia a príčinná súvislosť medzi prijatím rozhodnutia z 25.05.2016 a úpadkom žalovaného vo forme predĺženia nevyplýva ani z predloženého znaleckého posudku. Rovnako nemožno konštatovať príčinnú súvislosť ani medzi vyplatením podielu na zisku dňa 30.05.2016 v sume 1.000.000,- € a spôsobením úpadku žalovaného vo forme predĺženia, kedy vyplatenie podielu na zisku v zmysle záverov znaleckého posudku platobnú neschopnosť spoločnosti žalovaného len zvýšilo. Zároveň by pritom dôsledkom vyplatenia podielu na zisku Z. S. v sume 1.000.000,- € v rozpore s ust. § 123 ods. 2 v spojení s § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka nebola neplatnosť napadnutého rozhodnutia z 25.05.2016, ale primárne povinnosť spoločnosti nevyplatiť podiel na zisku, resp. následná povinnosť spoločníka vrátiť spoločnosti podiel na zisku vyplatený v rozpore s týmito ustanoveniami.

18. Žalobca ďalej ako dôvod neplatnosti napadnutého rozhodnutia uplatňoval rozpor s ustanoveniami Trestného zákona, keď poukazoval na to, že prijatím tohto rozhodnutia Z. S. dňa 25.05.2016 mohla byť naplnená niektorá zo skutkových podstát trestného činu zavineného úpadku, poškodzovania veriteľa alebo zvýhodňovania veriteľa. Okresný súd konštatoval, že v konaní nebolo preukázané, že by v súvislosti s prijatím tohto rozhodnutia bolo vedené trestné konanie voči Z. S., pričom súd v civilnom sporovom konaní nie je oprávnený rozhodovať o tom, či bol spáchaný trestný čin a či trestný čin spáchala konkrétna osoba. Jedná sa o otázky, ktoré je oprávnený riešiť výlučne súd v trestnom konaní (§ 193 C. s. p.), ale nie súd v konaní o žalobe podľa § 131 Obchodného zákonníka. Neplatnosť napadnutého rozhodnutia nemôže byť ani dôsledkom prípadného porušenia povinnosti žalovaného z úverového vzťahu so Všeobecnou úverovou bankou a.s., kedy porušenie úverovej zmluvy by mohlo zakladať len záväzkovoprávnu zodpovednosť žalovaného, prípadne zodpovednosť jeho štatutárnych orgánov.

19. Okresný súd tak uzavrel, že v konaní nebola preukázaná dôvodnosť ani jedného z tvrdených dôvodov neplatnosti rozhodnutia spoločníka obchodnej spoločnosti žalovaného pri výkone právomocí valného zhromaždenia z 25.05.2016, v dôsledku čoho žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C. s. p.

20. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom zo 07.02.2019, č. k. 14Cob/144/2018-327, rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 11.05.2018, č. k. 38Cb/221/2016-266 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 15.05.2018, č. k. 38Cb/221/2016-293 potvrdil s tým, že žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

21. Odvolací súd poukázal na odvolanie žalobcu, ktorým závery súdu prvej inštancie napadol len z dôvodu ním tvrdeného nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k porušeniu povinnosti v zmysle ust. § 123 ods. 2 v spojení s ust. § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka. Týmto napadol záver prvoinštančného súdu, že prijatím rozhodnutia jediného spoločníka zo dňa 25.05.2016 nedošlo k porušeniu zákazu rozdelenia čistého zisku, nakoľko v čase prijatia tohto rozhodnutia a rovnako v čase vyplatenia zisku už bola spoločnosť žalovaného v úpadku. Žalobca namietol tiež záver okresného súdu, podľa ktorého aj v prípade, ak by došlo k porušeniu uvedených zákonných ustanovení, nespôsobovalo

by to možnosť v zmysle ust. § 131 Obchodného zákonníka dožadovať sa určenia neplatnosti žalobou napadnutého rozhodnutia súdom.

22. S odkazom na ust. § 123 ods. 1 až 4, § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka krajský súd konštatoval, že každý spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným má okrem iného obchodným zákonníkom priznané právo na podiel na zisku. Predpokladom pre vznik takéhoto nároku spoločníka je v zmysle ust. § 125 ods. 1 písm. b/ Obchodného zákonníka príslušné rozhodnutie valného zhromaždenia spoločnosti. Valné zhromaždenie je orgánom, ktorý je oprávnený rozhodnúť o tom, či sa časť, prípadne celý čistý zisk použije na výplatu podielov na zisku medzi spoločníkov spoločnosti alebo či s týmto ziskom bude naložené odlišným spôsobom. Zároveň zákon stanovuje podmienky, len za naplnenia ktorých môže dôjsť zo strany spoločnosti k rozdeleniu a vyplateniu podielov na zisku jednotlivým spoločníkom. Tieto predpoklady sú zakotvené v ust. § 123 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktoré ustanovenie zároveň odkazuje na splnenie podmienok podľa ust. § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka.

23. Z obidvoch vyššie uvedených zákonných ustanovení podľa odvolacieho súdu plynie ako prvá podmienka, že spoločnosť môže vyplácať podiely na zisku len v prípade, ak s prihliadnutím na všetky okolnosti tým nespôsobí svoj úpadok. Ust. § 179 ods. 4 Obchodného zákonníka ďalej ustanovuje ďalšiu podmienku, že spoločnosť nemôže rozdeliť čistý zisk alebo iné vlastné zdroje medzi svojich spoločníkov, ak vlastné imanie zistené podľa schválenej riadnej účtovnej závierky je alebo by bolo v dôsledku rozdelenia zisku nižšie ako hodnota základného imania spolu s rezervným fondom, prípadne ďalšími fondmi vytváranými spoločnosťou.

24. Z ustanovenia § 179 ods. 4 Obchodného zákonníka pritom plynie, že nemožnosť spoločnosti rozdeliť zisk je viazaná na kumulatívne naplnenie dvoch podmienok: 1/ ak by tým spoločnosť s prihliadnutím na všetky okolnosti spôsobila svoj úpadok a 2/ ak by tým vlastné imanie zistené podľa schválenej riadnej účtovnej závierky kleslo pod hodnotu základného imania spolu s rezervným fondom.

25. V zhode so súdom prvej inštancie odvolací súd poukázal na skutočnosť, že žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie a ani v ním podanom odvolaní netvrdil naplnenie druhej kumulatívne usporiadanej podmienky podľa ust. § 179 ods. 4 Obchodného zákonníka, a to podmienky, ktorá bráni poklesu základného imania spolu s rezervnými fondmi pod jeho minimálnu výšku. Žalobca sa tak v konaní domáhal určenia neplatnosti rozhodnutia jediného akcionára pre rozpor s ust. § 179 ods. 4 Obchodného zákonníka, pričom ale v konaní nielenže neprekázal, ale ani netvrdil naplnenie jednej zo zákonom vyžadovaných podmienok, len za naplnenia ktorých by takéto rozhodnutie valného zhromaždenia mohlo byť považované za rozporné so zákonom.

26. Vo vzťahu k prvej kumulatívne stanovenej podmienke, ktorá je zvýraznená tak v ust. § 123 ods. 2 Obchodného zákonníka, ako aj v ust. § 179 ods. 4 Obchodného zákonníka a v zmysle ktorej nie je možné vyplácať podiely na zisku v prípade, ak by tým spoločnosť spôsobila svoj úpadok, odvolací súd uviedol, že vyplatenie podielu na zisku síce nemusí byť jedinou alebo bezprostrednou príčinou úpadku, ale musí platiť, že v prípade, ak by sa zisk nebol vyplatil, k úpadku by nebolo došlo. Krajský súd pritom poukázal na skutočnosť, že žalobca v žalobe zo dňa 24.08.2016 ako dôvod neplatnosti rozhodnutia jediného akcionára uvádzal spôsobenie úpadku spoločnosti dotknutým rozhodnutím jediného akcionára. Námietku, že takýmto rozhodnutím jediného akcionára by došlo k prehĺbeniu úpadku spoločnosti, žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie neuplatnil a táto námietka z jeho strany odznela až v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie.

27. Preto odvolací súd uzavrel, že zo strany žalobcu v odvolaní uviedol dôvod neplatnosti ním napadnutého rozhodnutia jediného spoločníka spoločnosti, uplatnený až po uplynutí zákonnej lehoty stanovenej v ust. § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka s tým, že v odvolacom konaní môžu byť vzaté do úvahy len tie dôvody, ktoré nemali charakter novotvrdených skutočností neuvádzaných žalobcom v konaní pred súdom prvej inštancie. V prejednávacom prípade nie je podľa krajského súdu daný žiadny z dôvodov v zmysle ust. § 366 C. s. p., len za naplnenia ktorých by bolo možné v konaní pred odvolacím

súdom použiť prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie.

28. Krajský súd ďalej v zhode so súdom prvej inštancie uviedol, že § 123 ods. 4 Obchodného zákonníka upravuje osobitný mechanizmus pre prípad, ak by k vyplateniu podielu na zisku došlo v rozpore so zákonným ustanovením § 123 ods. 2. Z tohto ustanovenia je podľa odvolacieho súdu zrejmé, že v prípade, ak dôjde k výplate podielu na zisku v rozpore s týmto zákonným ustanovením, je daná povinnosť spoločníkov vyplatený podiel na zisku spoločnosti vrátiť.

29. Z konštrukcie úpravy rozdelenia zisku spoločnosti s ručením obmedzeným zároveň plynie, že o rozdelení zisku v zmysle ust. § 125 ods. 1 písm. b) Obchodného zákonníka rozhoduje valné zhromaždenie a až následne na základe tohto rozhodnutia môže spoločnosť pristúpiť k výplate podielu na zisku jednotlivým spoločníkom. Ustanovenie § 123 ods. 2 Obchodného zákonníka zakotvuje vyššie uvedené predpoklady práve vo vzťahu k úkonu vyplatenia podielov na zisku spoločníkom s tým, že za úkon vyplatenia podielov na zisku v rozpore s týmto zákonným ustanovením zakotvuje osobitnú zodpovednosť konateľov, ktorí vyslovili súhlas s takouto výplatou, kedy v zmysle ust. § 123 ods. 4 Obchodného zákonníka títo konatelia ručia spoločne a nerozdielne za vrátenie zisku vyplateného v rozpore s týmto ustanovením jednotlivými spoločníkmi spoločnosti. Samotné rozhodnutie valného zhromaždenia spoločnosti o rozdelení zisku bez toho, aby došlo k jeho realizácii, nemôže viesť ku vzniku úpadku spoločnosti alebo k poklesu jej základného imania pod zákonom stanovené minimum, nakoľko samotným rozhodnutím o rozdelení zisku ešte k žiadnej zmene finančnej situácie spoločnosti nedochádza. Takýmto úkonom, ktorý vedie k zmene finančnej situácie v podobe presunu čistého zisku spoločnosti, na základe rozhodnutia valného zhromaždenia, v prospech jednotlivých spoločníkov, je až výplata tohto zisku, na základe rozhodnutia konateľa, resp. konateľov.

30. Vzhľadom na vyššie uvedené závery sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci neboli naplnené predpoklady pre vyslovenie neplatnosti rozhodnutia jediného spoločníka spoločnosti pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia, ktorým došlo k rozdeleniu zisku spoločnosti za roky 2008 a 2009. Výrok o trovách konania sa zakladá podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p.

31. Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) odôvodnené podľa § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ďalej žalobca svoje dovolanie dôvodil podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., keďže podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená.

32. V dovolaní žalobca uviedol, že väd zmätočnosti sa sudy dopustili tým, že neuviedli predbežné právne posúdenie veci; nepovedali, ktoré skutočnosti sú medzi stranami sporné, ktoré sú nesporné, ktoré dôkazy vykonajú, a ktoré nevykonajú; nerešpektovali skutočnosti, ktoré boli medzi stranami nesporné a tieto si vyhodnotil svojvoľne a arbitrárne sami. Odvolací súd navyše podľa dovolateľa posudzoval námietku vznesenú už v konaní na súde prvej inštancie ako novoty v odvolacom konaní a týmito sa nijako nezaoberal a ani sa s nimi nevysporiadal.

33. Okresný súd podľa dovolateľa nerešpektoval ust. § 181 ods. 2 C. s. p., keď stranám sporu neuviedol, ktoré skutkové tvrdenia považuje za sporné a nesporné, a ktoré dôkazy vykoná alebo nevykoná. Neuviedol ani svoje predbežné právne posúdenie veci. Obligatórne určenie sporných a nesporných skutkových tvrdení a vymedzenie predmetu dokazovania má podľa dovolateľa zásadný význam pre ďalší procesný postup strán v kontradiktórnom sporovom konaní. Účelom tohto ustanovenia je zrýchlenie civilného sporového konania a slúži na predídenie tzv. prekvapivým rozhodnutím. Súd je preto povinný subsumovať významné skutkové okolnosti prípadu pod konkrétne hmotnoprávne ustanovenia, čo sa podľa dovolateľa v tomto prípade nikdy nestalo. Z uvedeného dôvodu

nemohol žalobca prispôbiť svoj procesný útok, vrátane dokazovania, či celkovo argumentáciu ako takú. Zároveň ani nemohol spochybňovať dôkazy, keďže po celé konanie nevedel, ktoré dôkazy sú pre súd relevantné, a ktoré nie a čo považuje za sporné alebo nesporné.

34. S poukazom na ust. § 151 C. s. p. dovolateľ uviedol, že ak strana sporu neunesie bremeno popretia skutkových tvrdení protistrany, nastupuje procesný následok uplatnenia domnienky, že skutkové tvrdenia protistrany sú nesporné. V prejedávanom spore k popretiu skutkových okolností žalovaným nikdy nedošlo, ba práve naopak sám žalovaný vo svojich písomných podaniach, ako aj prednesoch na pojednávaní opakovane a výslovne uviedol, že skutkové tvrdenia žalobcu nepopiera. Preto má žalobca za to, že sám žalovaný tak potvrdil, že konaním jediného spoločníka žalovaného bol prehĺbený úpadok žalovaného, čo potvrdzuje aj znalecký posudok, ktorý žalovaný predložil. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj napadnutého rozsudku odvolacieho súdu podľa žalobcu vyplýva, že súdy na nesporné skutkové okolnosti neprihliadali, tieto mali posudzovať v rozpore s kogentným ust. § 151 ods. 2 C. s. p., z ktorého dôvodu sú rozhodnutia konajúcich súdov svojvoľné, arbitrárne.

35. Dovolateľ nesúhlasí ani s tvrdením odvolacieho súdu, že „námietku prehĺbenia úpadku“ spoločnosti v konaní pred súdom prvej inštancie neuplatnil, a že táto odznela až v podanom odvolaní, ktorú následne odvolací súd posúdil ako novoty v konaní. Obsah tejto námietky podľa dovolateľa jednoznačne vyplýva už zo samotnej podanej žaloby, a to konkrétne z tvrdení prezentovaných na strane 10 a 11 žaloby, z ktorých vyplýva, že ak by aj rozdelenie a vyplatenie zisku spoločníkovi žalovaného nespôsobilo úpadok žalovaného z dôvodu, že tento už v čase rozdelenia zisku trval, jednoznačne by spôsobil prehĺbenie tohto úpadku. Nepochybne tak podľa dovolateľa možno uzavrieť, že tieto tvrdenia potom zakladajú práve túto námietku, hoci nie je výslovne pomenovaná. Okrem toho je žalobca názoru, že aj keby námietku prehĺbenia úpadku v konaní pred súdom prvej inštancie nikdy nevzniesol, nepredstavovali by tieto tvrdenia prezentované v odvolaní novoty, ako to zjavne nesprávne uvádza odvolací súd.

36. Nesprávne právne posúdenie vzhľadom dovolateľ v otázke porušenia ust. § 123 ods. 2 a § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka, aj keď by bol takýmto konaním aj prehĺbený úpadok spoločnosti. Žalobca je názoru, že samotný zákonodarec pri priamej formulácii predmetných ustanovení stanovujúcich test základného imania mal na mysli ochranu zákazu rozdelenia zisku nielen v prípade, ak sa tým spôsobí úpadok spoločnosti, ale aj v prípade, ak by sa takýmto konaním už trvajúcim úpadkom prehĺbil. V opačnom prípade (prijatím výkladu konajúcich súdov), by bol porušený účel predmetnej právnej úpravy, ktorým je ochrana veriteľov, nakoľko by takýto záver umožnil obhádzanie predmetných kogentných ustanovení Obchodného zákonníka.

37. Dovolateľ je presvedčený, že súd prvej inštancie a aj odvolací súd, nemali v tejto veci uprednostniť striktné gramatický výklad ustanovení Obchodného zákonníka, ale mali dané právne normy vykladať tak, aby sa zachoval účel a zmysel ustanovenia § 123 ods. 2 a ustanovení § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka a tzv. „Kapitálovej smernice“.

38. Za nesprávny považuje žalobca aj záver odvolacieho súdu, že nebolo preukázané, že vlastné imanie žalovaného bolo v čase rozdelenia pod hodnotou základného imania žalovaného alebo by rozdelením zisku kleslo pod hodnotu základného imania žalovaného s rezervným fondom. V tejto súvislosti žalobca poukázal na to, že v zmysle účtovnej závierky žalovaného zostavenej k 25.05.2016, teda ku dňu prijatia rozhodnutí spoločníka žalovaného (Z. S.), a ktorá bola súčasťou znaleckého posudku predloženého žalovaným v konaní, bolo vlastné imanie žalovaného v záporných hodnotách (mínus 2.301.095,- €). Možno teda podľa žalobcu konštatovať, že vlastné imanie žalovaného bolo v čase rozdelenia zisku pod hodnotou základného imania žalovaného spolu s rezervným fondom. Tie boli k rozhodujúcemu dňu vo výške 6.639,- €. Aj keby súdy pri zisťovaní splnenia tejto zákonnej podmienky vychádzali z účtovnej závierky zostavenej k 31.12.2015, žalobca podotkol, že v tejto nebol zahrnutý v tom čase splatný záväzok žalovaného zo zmenky vo výške 7.500.000,- €. Ak by súdy vzali v úvahu aj túto skutočnosť, nepochybne by podľa žalobcu opäť dospeli k záporným hodnotám vlastného imania žalovaného. Čím mala byť splnená aj podmienka vyžadovaná Obchodným zákonníkom (ust. § 179 ods. 4), čo odvolací súd nevzal do úvahy.

39. Obdobne mali sudy postupovat' aj pri výklade ustanovenia § 56a ods. 1 Obchodného zákonníka. Zmyslom a účelom zákazu zneužitia práv spoločníka vymedzeného v ust. § 56a Obchodného zákonníka (v kontexte s úpravou obchodných spoločnosti) je potom to, že subjektívne práva spoločníka musia brať v každom ohľade primárne ohľad na záujmy spoločnosti. Z toho potom vyplýva, že konanie jediného spoločníka žalovaného (Z. S.), tak ako bolo opísané v žalobe, a ktorým tento prehlbil úpadok žalovaného a poškodil tak veriteľov žalovaného, ako i samotného žalovaného, nebolo v súlade so záujmami spoločnosti - žalovaného, ale Z. sledoval len svoje vlastné, osobné ciele a záujmy. Y. jednoznačne v rozpore s dobrými mravmi podľa žalobcu zneužil svoje práva, ako aj postavenie v spoločnosti a porušil § 56a ods. 1 Obchodného zákonníka. Súčasne takéto konanie nemôže požívať ochranu ani na základe základných právnych zásad, ktoré zakazujú zneužitie práva.

40. Preto má dovolateľ za to, že právna otázka porušenia ustanovenia § 123 ods. 2 Obchodného zákonníka prehlbením úpadku spoločnosti predstavuje otázku zásadného právneho významu, ktorú dosiaľ dovolací súd neriešil, a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Súčasne žalobca zotráva na stanovisku, že v súlade s účelom a zmyslom uvedených ustanovení Obchodného zákona v danom prípade jednoznačne došlo konaním spoločníka žalovaného (Z. S.) k ich porušeniu hoci aj prehlbením úpadku žalovaného. To platí obzvlášť s ohľadom na to, že k prehlbeniu úpadku došlo konaním spoločníka žalovaného, ktorý takým spôsobom zneužil svoje práva a postavenie, ktoré nepožíva právnu ochranu.

41. Ďalšie nesprávne právne posúdenie vzhľadom na dovolateľ v otázke možnosti domáhať sa určenia neplatnosti rozhodnutia spoločníka spoločnosti pri výkone valného zhromaždenia, ktoré je v rozpore s kogentnými ustanoveniami § 123 ods. 2 a § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka.

42. Dovolateľ je názoru, že ustanovenie § 131 Obchodného zákonníka je jedným z najdôležitejších prostriedkov právnej ochrany spoločníka a predovšetkým samotnej spoločnosti proti rozhodnutiam valného zhromaždenia, ktoré sú v rozpore so zákonom. Tento rozpor sa môže týkať formálnych nedostatkov pri postupe a spôsobe zvolania valného zhromaždenia, ale aj obsahového rozporu prijatého rozhodnutia so zákonom. V kontexte uvedeného rozporu prijatých rozhodnutí jediného spoločníka žalovaného (Z. S.) s kogentnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, ako aj zjavným zneužitím práv a jediným spoločníkom žalovaného (Z. S.) pri výkone valného zhromaždenia je podľa žalobcu potrebné aplikáciou ust. § 131 Obchodného zákonníka konštatovať ich neplatnosť.

43. Žalobca dodal, že konajúce sudy nepovažovali ukrátenie jeho práva na zisk za dostatočné pre naplnenie podmienky prípustnosti žaloby v zmysle ust. § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka. Preto žalobca poukázal na to, že v čase podania žaloby okrem postavenia jediného spoločníka žalovaného zastával aj funkciu jediného konateľa žalovaného. Žalobu na určenie neplatnosti rozhodnutí jediného spoločníka tak nepodával len ako spoločník žalovaného, ale aj ako konateľ žalovaného. Túto skutočnosť sudy v konaní však nevzali v úvahu.

44. Dovolateľ preto žiada dovolací súd, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie, alternatívne napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

45. Žalovaný sa k podanom dovolaniu žalobcu nevyjadril.

46. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

47. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo

domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

48. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

49. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

50. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

51. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

52. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

53. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C. s. p. alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

54. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ďalej žalobca svoje dovolanie dôvodil podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., keďže podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená.

55. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým

rozhodnutím bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C. s. p., pretože napadnutý rozsudok spĺňa podmienku rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci samej.

56. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu vzhľadom dovolateľ v tom, že odvolací súd posudzoval námietku vznesenú už v konaní na súde prvej inštancie ohľadom „prehĺbenia úpadku spoločnosti napadnutým rozhodnutím valného zhromaždenia“ ako novoty v odvolacom konaní, s ktorými sa nijako nezaoberal a nevysporiadal. Ďalej uviedol, že vady zmätočnosti boli spôsobené aj postupom konajúcich súdov, kedy tieto neuviedli predbežné právne posúdenie veci; nepovedali, ktoré skutočnosti sú medzi stranami sporné, ktoré sú nesporné, ktoré dôkazy vykonajú, a ktoré nevykonajú; nerespektovali skutočnosti, ktoré boli medzi stranami nesporné a tieto si vyhodnotil svojvoľne a arbitrárne sami.

57. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

58. Dovolateľ zdôraznil, že odvolací súd posudzoval jeho námietku vznesenú už v konaní na súde prvej inštancie ohľadom „prehĺbenia úpadku spoločnosti napadnutým rozhodnutím valného zhromaždenia“ ako novoty v odvolacom konaní, s ktorými sa nijako nezaoberal a nevysporiadal.

59. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že tento poukázal na znenie žaloby zo dňa 24.08.2016, v ktorej žaloba ako dôvod neplatnosti rozhodnutia jediného akcionára uvádzal spôsobenie úpadku spoločnosti dotknutým rozhodnutím jediného akcionára. Námietku, že takýmto rozhodnutím jediného akcionára by došlo k prehĺbeniu úpadku spoločnosti, podľa záveru odvolacieho súdu žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie neuplatnil a táto námietka z jeho strany mala odznieť až v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Preto odvolací súd uzavrel, že zo strany žalobcu v odvolaní uviedol dôvod neplatnosti ním napadnutého rozhodnutia jediného spoločníka spoločnosti, uplatnený až po uplynutí zákonnej lehoty stanovenej v ust. § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka s tým, že v odvolacom konaní môžu byť vzaté do úvahy len tie dôvody, ktoré nemali charakter novotvrdených skutočností neuvádzaných žalobcom v konaní pred súdom prvej inštancie. V prejednávacom prípade nie je podľa krajského súdu daný žiadny z dôvodov v zmysle ust. § 366 C. s. p., len za naplnenia ktorých by bolo možné v konaní pred odvolacím súdom použiť prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie.

60. Preskúmaním žalobného návrhu podaného na Okresný súd Žilina dňa 25.08.2016 dovolací súd zisťuje, že žalobca na strane 10 a 11 žaloby (č. 1. 6 a 7 spisu) vyjadruje presvedčenie, že „rozhodnutie a vyplatenie podielu na zisku mohlo mať za následok úpadok žalovaného v zmysle § 3 ods. 1 ZKR, samozrejme okrem prípadu, ak by sa spoločnosť žalovaného nenachádzala v úpadku už pred prijatím takéhoto rozhodnutia (uznesenia valného zhromaždenia, pozn. dovolacieho súdu).“ V tejto súvislosti žalobca poukázal aj na skutočnosť, že obchodné imanie žalovaného bolo podľa poslednej riadnej

účtovnej závierky za rok 2015 vo výške 5.063.784,- € s tým, že záväzok žalovaného vo výške 2.000.000,- € nepochybne spôsobil úpadok žalovaného, ak tento už v čase prijatia rozhodnutia netrval.

61. Vzhľadom na vyššie uvedené skutkové tvrdenia žalobcu obsiahnuté priamo v podanej žalobe, je nutné dospieť k záveru, že konštatovanie odvolacieho súdu ohľadom uplatnenia námietky žalobcu, ktorou by rozhodnutím jediného akcionára došlo k prehlbeniu úpadku spoločnosti, a to až v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, nie je súladné s obsahom súdneho spisu. Logickým výkladom obsahu vyjadrenia žalobcu ohľadom jeho úvahy o možnej existencii úpadku spoločnosti aj v čase predchádzajúcim prijatiu rozhodnutia valného zhromaždenia, nie je možné pripísať taký výklad, ktorým by sa vznik úpadku týkal len a výlučne prijatím rozhodnutia valného zhromaždenia. Z uvedeného dôvodu nie je správny ani následný záver odvolacieho súdu, že dôvod prehĺbenia úpadku nebol uplatnený v lehote podľa § 131 Obchodného zákonníka, nakoľko bol uplatnený len ako tzv. „novota v odvolacom konaní“, resp. novo uvedená skutočnosť, ktorej však nemožno priznať účinky v zmysle § 366 C. s. p., za naplnenia ktorých by bolo možné v konaní pred odvolacím súdom použiť prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie.

62. Takýmto procesným postupom odvolacieho súdu došlo v konaní k takej vade zmätočnosti, ktorá mala zásadný vplyv aj na ostatné konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu, čím boli porušené procesné práva žalobcu v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z uvedeného dôvodu dovolací súd nepovažoval za potrebné sa zaoberať ostatnými námietkami žalobcu vyvolanými nesprávnym procesným postupom konajúcich súdov v zmysle ust. § 420 písm. f/ C. s. p.

63. Dovolateľ ďalej vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania aj podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená.

64. Pri dovolacom dôvode vyvolanom z § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., je dovolateľ povinný tento dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 08.06.2017, sp. zn. 3Cdo/52/2017).

65. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016, dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti, doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

66. Dovolací súd konštatuje, že z obsahu dovolania žalobcu možno vyvodíť nesprávne právne posúdenie nasledujúcich právnych otázok: „Je možné domáhať sa určenia neplatnosti rozhodnutia spoločníka spoločnosti pri výkone valného zhromaždenia, ktoré je v rozpore s kogentnými ustanoveniami § 123 ods. 2 a § 179 ods. 3, 4 Obchodného zákonníka? Je porušením dotknutých ustanovení aj také konanie, ktorým sa prehľbuje úpadok spoločnosti?“ Z tohto dôvodu dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu je podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., procesne prípustné, nakoľko tieto otázky boli dovolacím súdom riešené len čiastočne.

67. Podľa § 123 ods. 2 Obchodného zákonníka, spoločnosť môže vyplácať podiely na zisku alebo rozdeliť iné vlastné zdroje len pri splnení podmienok podľa § 179 ods. 3 a 4 a ak tým s prihliadnutím na všetky okolnosti nespôsobí svoj úpadok. Na tvorbu kapitálového fondu príspevkami spoločníkov a ich použitie na rozdelenie medzi spoločníkov platí § 217a rovnako. Spoločnosť nesmie vyplácať najmä

úroky z vkladov do spoločnosti a preddavky na podiely na zisku.

68. Podľa § 123 ods. 4 Obchodného zákonníka, podiel na zisku vyplatený v rozpore s týmito ustanoveniami sú spoločníci povinní spoločnosti vrátiť. Za toto vrátenie ručia spoločne a nerozdielne konatelia, ktorí vyslovili súhlas s touto výplatom.

69. Podľa § 125 ods. 1 Obchodného zákonníka, valné zhromaždenie spoločníkov je najvyšším orgánom spoločnosti. Do jeho pôsobnosti patrí a) schválenie konaní urobených osobami konajúcimi v mene spoločnosti pred jej vznikom; b) schvaľovanie riadnej individuálnej účtovnej závierky a mimoriadnej individuálnej účtovnej závierky a rozhodnutie o rozdelení zisku alebo úhrade strát; c) schvaľovanie stanov a ich zmien, ak zákon neustanovuje inak; d) rozhodovanie o zmene spoločenskej zmluvy (§ 141), ak je zákonom alebo spoločenskou zmluvou zverené do pôsobnosti valného zhromaždenia; e) rozhodovanie o zvýšení alebo znížení základného imania a rozhodovanie o nepeňažnom vklade; f) vymenovanie, odvolanie a odmeňovanie konateľov; g) vymenovanie, odvolanie a odmeňovanie členov dozornej rady; h) vylúčenie spoločníka podľa § 113 a 121 a rozhodovanie o podaní návrhu podľa § 149; i) rozhodovanie o zrušení spoločnosti alebo o zmene právnej formy, ak to spoločenská zmluva pripúšťa; j) rozhodovanie o schválení zmluvy o predaji podniku alebo zmluvy o predaji časti podniku; k) ďalšie otázky, ktoré do pôsobnosti valného zhromaždenia zveruje zákon, spoločenská zmluva alebo stanov spoločnosti.

70. Podľa § 179 ods. 3 Obchodného zákonníka, do zrušenia spoločnosti môže byť medzi akcionárov rozdelený vždy len čistý zisk a) znížený o prídely do rezervného fondu, prípadne ďalších fondov, ktoré spoločnosť vytvára podľa zákona, a o neuhradenú stratu z minulých období, b) zvýšený o nerozdelený zisk z minulých období a iné vlastné zdroje, ktorých použitie nie je v zákone ustanovené.

71. Podľa § 179 ods. 4 Obchodného zákonníka, spoločnosť nemôže rozdeliť medzi akcionárov čistý zisk alebo iné vlastné zdroje spoločnosti, ak tým s prihliadnutím na všetky okolnosti spôsobí svoj úpadok, a ak vlastné imanie zistené podľa schválenej riadnej účtovnej závierky je alebo by bolo v dôsledku rozdelenia zisku alebo iných vlastných zdrojov nižšie ako hodnota základného imania spolu s rezervným fondom (§ 217), prípadne ďalšími fondmi vytváranými spoločnosťou, ktoré sa podľa zákona alebo stanov nesmú použiť na plnenie akcionárom, znížená o hodnotu nesplateného základného imania, ak táto hodnota ešte nie je zahrnutá v aktívach uvedených v súvahe podľa osobitného zákona.

72. Podľa § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka, každý spoločník, konateľ, likvidátor, správca konkurznej podstaty, vyrovnávací správca alebo člen dozornej rady môže podať návrh na súd na určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, ak je v rozpore so zákonom, spoločenskou zmluvou alebo so stanovami. Rovnaké právo má aj bývalý spoločník alebo konateľ, ak sa ho uznesenie valného zhromaždenia týka. Toto právo však zanikne, ak ho oprávnená osoba neuplatní do troch mesiacov od prijatia uznesenia valného zhromaždenia alebo ak valné zhromaždenie nebolo riadne zvolané, odo dňa, keď sa mohla o uznesení dozvedieť.

73. Podľa § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka, súd môže na návrh spoločníka určiť neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia, len ak porušenie zákona, spoločenskej zmluvy alebo stanov mohli obmedziť práva spoločníka, ktorý sa určenia neplatnosti domáha.

74. Podľa § 132 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak má spoločnosť jediného spoločníka, vykonáva tento spoločník pôsobnosť valného zhromaždenia. Rozhodnutie jediného spoločníka urobené pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia musí mať písomnú formu a musí ho podpísať, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak ide o rozhodnutie podľa § 125 ods. 1 písm. e), f), i), j) a ods. 2, pravosť podpisu jediného spoločníka na tomto rozhodnutí musí byť úradne osvedčená.

75. Prioritne dovolací súd zdôrazňuje, že hoci žalobu o určenie neplatnosti rozhodnutia spoločníka pri výkone právomoci valného zhromaždenia podával žalobca v čase podania žaloby nielen v postavení spoločníka žalovaného, ale aj v postavení konateľa žalovaného (tak ako je zdôraznené aj v dovolaní),

na pojednávaní konanom dňa 10.04.2018 (č. l. 253 a nasl. spisu) na otázku sudkyne, z akého postavenia odvodzuje žalobca svoju aktívnu legitímáciu, tento uviedol, že ju vyvodzuje z postavenia spoločníka spoločnosti N. s r.o. a z ukrátenia na svojich právach jej rozhodnutím. Právny zástupca žalobcu túto odpoveď žalobcu na výzvu sudkyne doplnil tak, že žalobca bol ukrátený na svojich právach jednak svojim základným právom na vyplatenie zisku a totožne ho zasiahla aj úprava Obchodného zákonníka pri zodpovednosti spoločníkov, pokiaľ je spoločnosť v úpadku.

76. Právna ochrana proti rozhodnutiam valného zhromaždenia obsiahnutá v ustanovení § 131 Obchodného zákonníka predstavuje taký právny inštitút, ktorým sa aj spoločníkovi obchodnej spoločnosti bez ohľadu na výšku jeho vkladu, umožňuje podať na súd návrh na určenie neplatnosti takého rozhodnutia valného zhromaždenia, ktoré je v rozpore so zákonom, spoločenskou zmluvou alebo stanovami a ktoré týmto rozporom mohlo obmedziť jeho práva. Rozpor sa môže týkať nielen formálnych nedostatkov pri postupe a spôsobe zvolávania valného zhromaždenia (napr. ZSP 52/2004, R80/2004, ZSP 37/2008), môže sa týkať aj obsahového rozporu prijatého rozhodnutia valného zhromaždenia so zákonom, spoločenskou zmluvou alebo stanovami.

77. V súvislosti s právnou otázkou, či je možné domáhať sa určenia neplatnosti rozhodnutia spoločníka spoločnosti pri výkone valného zhromaždenia, ktoré je v rozpore s kogentnými ustanoveniami § 123 ods. 2 a § 179 ods. 3, 4 Obchodného zákonníka, dovolací súd uvádza, že o rozdelení zisku a o jeho použití rozhoduje valné zhromaždenie, ktoré môže rozhodnúť, že časť zisku, prípadne aj celý čistý zisk, sa použije na vyplatenie medzi spoločníkov. Podľa platnej právnej úpravy môže spoločnosť rozhodnúť o vyplácaní podielov na zisku iba v prípade, keď sú splnené podmienky (určené s odkazom na právnú úpravu podmienok rozdelenia zisku akciovej spoločnosti v § 179 ods. 3 a 4 Obchodného zákonníka), a ak tým nespôsobí svoj úpadok.

78. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí zo dňa 25.04.2019, sp. zn. 5Obdo/55/2018 judikoval, že „z odseku 3 ustanovenia § 179 vyplýva implicitný zákaz iného spôsobu rozdelenia čistého zisku, ako je prikázaný dispozíciou tejto normy. Právo na zisk nie je absolútne, pred jeho vyčíslením majú obligatórne prednosť pravidlá obsiahnuté v § 179 ods. 3 a 5 Obchodného zákonníka tak, ako to vyplýva z ust. § 178 ods. 1 Obchodného zákonníka. V predmetnom ustanovení je totiž stanovený tzv. test čistých prebytkov (net superplus test, nimble dividend test, running account profit test), ktorý vychádza z článku 17 odsek 3 tzv. Kapitálovej smernice (Druhá smernica Rady o právnej úprave obchodných spoločností z 13.12.1976, 77/91/EHS o predpisoch pre zakladanie akciových spoločností a zachovávaní a zmien ich základného imania v konsolidovanom znení; In: F., M. a kol. Obchodný zákonník . Komentár. 5. vydanie. Bratislava. C. H. Beck, 2016, str. 723).“

79. Vzhľadom na vyššie uvedené je možné dospieť k záveru, že je možné domáhať sa určenia neplatnosti rozhodnutia spoločníka spoločnosti pri výkone valného zhromaždenia, ktoré je v rozpore s kogentnými ustanoveniami § 123 ods. 2 a § 179 ods. 3, 4 Obchodného zákonníka.

80. V prejednávanej spore v čase prijatia rozhodnutia spoločníka spoločnosti pri výkone valného zhromaždenia dňa 25.05.2016 bol žalovaný platobne schopný, avšak ku dňu vyplatenia podielu na zisku v sume 1.000.000,- € už bola spoločnosť žalovaného v úpadku vo forme platobnej neschopnosti, kedy výška jej záväzkov bola 8.021.662,- € a krytie záväzkov bolo na úrovni 4.054.620,- €, v dôsledku čoho záväzky spoločnosti prevyšovali jej finančný majetok. Zároveň však bola spoločnosť žalovaného predĺžená už ku dňu prijatia rozhodnutia spoločníka spoločnosti pri výkone valného zhromaždenia dňa 25.05.2016.

81. Keďže spoločnosť môže rozhodnúť o vyplácaní podielov na zisku iba v prípade, keď jeho vyplatenie s prihliadnutím na všetky okolnosti nespôsobí úpadok spoločnosti (§ 123 ods. 2 Obchodného zákonníka), je potrebné zaujať právny záver k otázke, či je možné za porušenie ust. § 123 ods. 2 a § 179 ods. 3, 4 Obchodného zákonníka považovať aj také konanie, ktorým sa prehlbuje už existujúci úpadok spoločnosti.

82. S ohľadom na podmienky pre vyplatenie zisku doplnené zákonom č. 87/2015 Z. z., ktorým sa

novelizoval Obchodný zákonník sledujúci predovšetkým cieľ ochrany likvidity spoločnosti, je predovšetkým potrebné zabrániť situácii, že vyplatenie zisku spôsobí platobnú neschopnosť spoločnosti (vyplatenie nemusí byť jedinou alebo bezprostrednou príčinou úpadku, ale musí platiť, že v prípade, ak by sa zisk nebol vyplatil, k úpadku by nebolo došlo). V zmysle dôvodovej správy k tejto novelizácii sa pri vyplácaní zisku alebo rozdeľovaní iných vlastných zdrojov, treba riadiť testom platobnej schopnosti a testom predĺženia.

83. Z uvedeného je možné vyvodiť, že samotný zákonodarca mal na mysli ochranu zákazu rozdelenia zisku nielen v prípade, ak sa tým spôsobí úpadok spoločnosti, ale aj v prípade, ak by sa týmto konaním už pretrvávajúci úpadok prehĺbil. Totiž iba takýmto spôsobom môže byť reálne zachovaný zákaz obchádzania kogentných ustanovení zákona, v danom prípade § 179 ods. 3 a ods. 4 Obchodného zákonníka, v ktorých je premietnutá zásada zachovania vlastného imania spoločnosti v zákonom stanovenej výške a forme.

84. Vyššie uvedený záver je plne konformný aj s Druhou smernicou Rady o právnej úprave obchodných spoločností z 13.12.1976, 77/91/EHS o predpisoch pre zakladanie akciových spoločností a zachovávaní a zmien ich základného imania v konsolidovanom znení, resp. Kapitálovej smernice, ktorej účelom a zmyslom je zabezpečenie rovnocennej ochrany poskytovanej akcionárom/spoločníkom spoločnosti a veriteľom. Základnou ideou smernice je okrem iného zabrániť takému deleniu zisku, ktorým sa spoločnosť dostane do úpadku, nieto už existujúci úpadok ešte viac prehĺbiť. Ustanovenia § 179 ods. 3 a ods. 4 Obchodného zákonníka týmto reflektujú na čl. 15 až čl. 17 Kapitálovej smernice a obsahujú test základného imania (equity test, solidity test, net asset test). Z uvedeného dôvodu preto je možné za porušenie ust. § 123 ods. 2 a § 179 ods. 3, 4 Obchodného zákonníka považovať aj také konanie, ktorým sa prehlbuje už existujúci úpadok spoločnosti.

85. Preto ak konajúce súdy dospeli k opačným právnym záverom, aké sú uvedené vyššie, došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci pre nevyriešenie významných a kľúčových právnych otázok, ktoré mali vplyv na rozhodnutie prejednávaneho sporu.

86. Na základe uvedeného dovolací súdospel k záveru, že dovolateľ dôvodne namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom vo vyriešení právnej otázky dovolacím súdom doposiaľ iba čiastočne vyriešenej (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.), najvyšší súd žalobcom napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.).

87. Keďže dôvody, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inštancie a v prípade zrušenia výlučne rozsudku odvolacieho súdu by bol dovolací súd povinný rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, dovolací súd aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku) konštatuje, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 C. s. p.) a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 450 C. s. p.).

88. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

89. V ďalšom konaní sú súdy nižšej inštancie (súd prvej inštancie a aj dovolací súd) právnym názorom dovolacieho súdu viazané (§ 455 C. s. p.).

90. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.